

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 4 grudnia 2014 r.

Druk nr 786

**KOMISJA
OBRONY NARODOWEJ**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1, 7 i 10 Regulaminu Senatu Komisja Obrony Narodowej wnosi projekt uchwały

w 80. rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem uchwały upoważniony jest senator Wojciech Skurkiewicz.

Przewodniczący Komisji
Obrony Narodowej
(-) Wojciech Skurkiewicz

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w 80. rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego

Dnia 12 maja 1935 roku zmarł Józef Klemens Piłsudski, główny architekt odbudowy państwa polskiego i jego siły zbrojnej – Wojska Polskiego, wybitny polityk i dowódca, dzięki któremu Polska obroniła się przed komunizmem w sierpniu 1920 roku. W 80. rocznicę śmierci Pierwszego Marszałka Polski Senat RP oddaje cześć Jego pamięci.

Pragnąc uczcić postać i zasługi Józefa Piłsudskiego, przypominamy słowa, jakimi żegnał Go ówczesny Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki:

„Śmiałością swej myśli, odwagą zamierzeń, potęgą czynów z niewolnych rąk kajdany zrzucił, bezbronnym miecz wykuł, granice nim wyrąbał, a sztandary naszych pułków sławą uwieńczył. Skażonych niewolą nauczył honoru bronić, wiarę we własne siły wskrzeszać, dumne marzenia z orlich szlaków na ziemię sprowadzać i twardą rzeczywistość zmieniać. Dał Polsce wolność, granice, moc i szacunek”.

Chylimy czoła przed Marszałkiem Józefem Piłsudskim, wielkim patriotą i mężem stanu, legendarnym komendantem I Brygady Legionów, Naczelnikiem Państwa i Wodzem Naczelny Wojska Polskiego. Jego niezłomność w walce o niepodległość Ojczyzny i umiłowanie Polski stanowią wzór patriotycznych postaw i poświęcenia życia w służbie Rzeczypospolitej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

UZASADNIENIE

Józef Piłsudski urodził się 5 grudnia 1867 roku w Zułowie pod Wilnem. Po ukończeniu gimnazjum w Wilnie w 1885 roku rozpoczął studia medyczne na Uniwersytecie w Charkowie, gdzie związał się z ruchem socjalistyczno-rewolucyjnym. 22 marca 1887 roku został aresztowany i zesłany na pięć lat na Syberię. Po powrocie ze zsyłki wstąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej. W 1894 roku został członkiem Centralnego Komitetu Robotniczego i redaktorem naczelnym pisma „Robotnik”, a przy tym był rzecznikiem walki zbrojnej o niepodległość i nadał polskiemu ruchowi socjalistycznemu charakter narodowy. W 1908 roku z jego inspiracji powołano we Lwowie tajny Związek Walki Czynnej, załóżkę przyszłej armii polskiej.

W 1912 roku Józef Piłsudski został Komendantem Głównym Związków Strzeleckich. Po wybuchu I wojny światowej wkroczył na czele oddziałów strzeleckich do Królestwa Polskiego, próbując wzniecić antyrosyjskie powstanie. Współtworzył podległe naczelnemu dowództwu austriackiemu Legiony Polskie i osobiście dowodził I Brygadą. Gdy w roku 1917 Legiony odmówiły złożenia przysięgi na wierność sojusznicy Austrii i Niemcom, Piłsudskiego, który rok wcześniej zrezygnował z dowództwa, aresztowano i osadzono w więzieniu w Magdeburgu, gdzie przebywał do listopada 1918 roku.

Po klęsce Niemiec zwolniony z więzienia Piłsudski udał się do Warszawy i objął naczelne dowództwo nad tworzącym się Wojskiem Polskim. 14 listopada 1918 roku powierzono mu tymczasową władzę nad krajem, a 22 listopada otrzymał oficjalnie stanowisko Tymczasowego Naczelnika Państwa. Funkcję tę sprawował do 9 grudnia 1922 roku. Jako Naczelnik Państwa Józef Piłsudski skupił się na obronie odzyskanej przez Polskę niepodległości. W latach 1919–1921 toczył na Wschodzie wojnę z bolszewikami, zakończoną pokojem w Rydze, na którego mocy została wytyczona wschodnia granica Polski. W marcu 1920 roku otrzymał buławę Pierwszego Marszałka Polski.

W roku 1923 roku wycofał się z czynnego życia politycznego. Niepokoje społeczne i kryzys gospodarczy spowodowały, że Józef Piłsudski, cieszący się ogromnym poparciem społeczeństwa i poważaniem, zażądał złożenia władzy przez gabinet Witosa. 12 maja 1926 roku na czele wiernych oddziałów wkroczył do Warszawy i po trzydniowych walkach zmusił do ustąpienia zarówno rząd, jak i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego. Odmówił przyjęcia godności prezydenta, objął zaś tekę ministra spraw wojskowych, przewodniczącego

Rady Wojennej i generalnego inspektora sił zbrojnych. Sprawował również dwukrotnie, w latach 1926–1928 i w roku 1930, urząd premiera RP.

Śmierć Józefa Piłsudskiego 12 maja 1935 roku zaskoczyła wszystkich Polaków. Jego pogrzeb był ogromną manifestacją narodową. Ciało Pierwszego Marszałka Polski zostało złożone na Wawelu, serce zaś, zgodnie z wolą zmarłego, spoczęło w grobie Jego Matki na Cmentarzu na Rossie w Wilnie.